

Mål C-723/20

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

29 december 2020

Domstol som begär förhandsavgörande:

Bundesgerichtshof (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

17 december 2020

Klagande:

Galapagos BidCo. S.a.r.l.

Motparter:

DE, i egenskap av konkursförvaltare för Galapagos S. A.

Hauck Aufhäuser Fund Services S. A.

Prime Capital S. A.

Saken i det nationella målet

Tolkning av förordning (EU) 2015/848 med avseende på behörigheten att inleda ett huvudinsolvensförfarande och platsen där gäldenärens huvudsakliga intressen finns när gäldenären flyttat sitt huvudkontor inom Europeiska unionen

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av unionsrätten, artikel 267 FEUF, i synnerhet

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/848 av den 20 maj 2015 om insolvensförfaranden (EUT L 141, 2015, s. 19, rättelse i EUT L 349, 2016, s. 6) (nedan kallad insolvensförordningen)

Rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (EGT L 160, 2000, s. 1, upphävd den 25 juni 2017 genom förordning (EU) 2015/848) (nedan kallad 2000 års insolvensförordning)

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

1. Ska artikel 3.1 i förordning (EU) 2015/848 tolkas på så sätt att ett gäldenärsbolag vars stadgeenliga säte finns i en medlemsstat inte ska anses ha sina huvudsakliga intressen i en andra medlemsstat där bolagets huvudkontor är beläget, vilket framgår av uppgifter som är objektiva och fastställbara för tredje man, om gäldenärsbolaget – under sådana omständigheter som föreligger i det nationella målet – flyttade huvudkontoret från en tredje medlemsstat till den andra medlemsstaten, samtidigt som en ansökan om inledande av ett huvudinsolvensförfarande avseende bolagets tillgångar lämnades in i den tredje medlemsstaten, och det ännu inte fattats något beslut om denna ansökan?
2. Om fråga 1 besvaras nekande: Ska artikel 3.1 i förordning (EU) 2015/848 tolkas på så sätt
 - a) att domstolarna i den medlemsstat där gäldenärens huvudsakliga intressen fanns vid tidpunkten då en ansökan om att ett insolvensförfarande ska inledas lämnades in behåller sin internationella behörighet att besluta om inledande av detta förfarande, om gäldenären flyttar platsen för sina huvudsakliga intressen till en annan medlemsstats territorium efter det att ansökan lämnades in, men innan beslut om att inleda ett insolvensförfarande har fattats, och
 - b) att denna fortsatta internationella behörighet för domstolarna i en medlemsstat utesluter behörighet för domstolarna i en annan medlemsstat att fatta beslut om ytterligare ansökningar om att inleda ett insolvensförfarande som har lämnats in till en domstol i denna andra medlemsstat efter det att gäldenären har flyttat platsen för sina huvudsakliga intressen till den medlemsstaten?

Anförda unionsbestämmelser

Artikel 126 i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (EUT L 29, 2020, s. 7) (nedan kallat utträdesavtalet)

Artikel 3.1 i förordning (EU) 2015/848

Anförda nationella bestämmelser

Insolvenzordnung (InsO) (insolvenslagen)

Zivilprozessordnung (ZPO) (civilprocesslagen)

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Förevarande mål gäller ett insolvensförfarande avseende tillgångarna i Galapagos S. A. (nedan kallat Galapagos). Galapagos är ett holdingbolag som bildades i april 2014, är registrerat i handelsregistret i Luxemburg och har sitt stadgeenliga säte i Luxemburg (Storhertigdömet Luxemburg). Bolaget har inga anställda.
- 2 Galapagos avsåg att flytta sitt faktiska säte till England i juni 2019. Den 22 augusti 2019 ingav bolagets styrelseledamöter en ansökan om att ett insolvensförfarande skulle inledas avseende bolagets tillgångar till en domstol i Förenade kungariket (nedan kallad High Court).
- 3 Dagen därpå ersattes styrelseledamöterna med en ny styrelseledamot som upprättade ett kontor för bolaget i Düsseldorf och inledde verksamhet där. Ansökan om inledande av ett insolvensförfarande som lämnats in till High Court återkallades aldrig av Galapagos, och förfarandet fortsattes som en så kallad *creditors' process* (det vill säga att inga väsentliga beslut under insolvensförfarandet utan borgenärernas samtycke). I detta förfarande har ännu inget beslut om att inleda ett insolvensförfarande fattats. Förfarandet avseende ansökan till High Court har ännu inte avgjorts slutgiltigt.
- 4 Galapagos lämnade in en egen ansökan om konkurs den 23 augusti 2019 vid Amtsgericht Düsseldorf som är den domstol som är behörig i fråga om insolvens (nedan kallad konkursdomstol) som samma dag beslutade om interimistiska åtgärder och interimistiskt utsåg motparten DE till konkursförvaltare. Från den 25 augusti 2019 informerades kapitalmarknaden och obligationsinnehavare om att bolagets faktiska säte förlagts till Düsseldorf. Efter överklagande från gäldenärsbolagets borgenärer upphävde Amtsgericht Düsseldorf sitt beslut av den 6 september 2019 på grund av att den saknade internationell behörighet och meddelade ett nytt beslut i vilket Galapagos ansökan avvisades.
- 5 Den 6 september 2019 lämnade de andra motparterna i målet, Hauck Aufhäuser Fund Services S. A. och Prime Capital S. A. i egenskap av borgenärer i förfarandet vid konkursdomstolen, in en ansökan om att ett insolvensförfarande avseende Galapagos tillgångar ska inledas. Med anledning av denna ansökan meddelade konkursdomstolen den 9 september 2019 ett beslut om interimistiska åtgärder och utsåg interimistiskt DE till konkursförvaltare. Konkursdomstolen grundade sin internationella behörighet på att gäldenärens huvudsakliga intressen fanns i Düsseldorf vid tidpunkten då ansökan ingavs.
- 6 Klaganden, Galapagos BidCo. S.a.r.l. (nedan kallat Galapagos BidCo.), ett dotterbolag till Galapagos, överklagade i egenskap av borgenär vid den behöriga Landgericht (nedan kallad Landgericht) detta beslut från konkursdomstolen. Galapagos BidCo. bestred att konkursdomstolen hade internationell behörighet

och gjorde gällande att Galapagos flyttade sitt faktiska säte till England i juni 2019. Landgericht ogillade överklagandet genom beslut av den 30 oktober 2019.

- 7 Inom ramen för förevarande överklagande har Galapagos BidCo. yrkat att den hänskjutande domstolen ska upphäva konkursdomstolens beslut och avslå ansökan om inledande av ett insolvensförfarande.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 8 Huruvida talan kan vinna framgång är avhängigt ett avgörande av Europeiska unionens domstol (nedan kallad EU-domstolen) avseende tolkningen av fördragen.

Fråga 1

- 9 Tolkningen av artikel 3.1 i insolvensförordningen är avgörande för huruvida överklagandet ska bifallas.
- 10 Överklagandet kan tas upp till prövning i sak.
- 11 Konkursdomstolen fann att den är behörig, eftersom platsen för gäldenärens huvudsakliga intressen (centre of main interests, COMI) fanns i Tyskland. Enligt artikel 3.1 första stycket första meningen i insolvensförordningen har domstolarna i den medlemsstat inom vars territorium platsen för gäldenärens huvudsakliga intressen finns behörighet att inleda ett insolvensförfarande. Platsen för Galapagos huvudsakliga intressen låg den 9 september 2019 i Tyskland, vilket bekräftats av Landgericht.
- 12 Om någon av tolkningsfrågorna ska besvaras jakande ska det aktuella överklagandet bifallas. Det är avgörande för svaret på den första tolkningsfrågan huruvida de faktiska omständigheter som styrkts i målet ger anledning att anta att platsen för Galapagos huvudsakliga intressen finns i Tyskland.
- 13 Enligt artikel 3.1 första stycket andra meningen i insolvensförordningen ska platsen för de huvudsakliga intressena vara den plats där gäldenären vanligtvis förvaltar sina intressen på ett sätt som kan fastställas av tredje man. Enligt detta kriterium fanns platsen för Galapagos huvudsakliga intressen i Tyskland i början på september 2019.
- 14 Det kan ifrågasättas huruvida det finns särskilda villkor som måste vara uppfyllda när platsen för ett gäldenärsbolags huvudsakliga intressen ska fastställas för att förhindra missbruk under sådana omständigheter som föreligger i målet vid den nationella domstolen.
- 15 I skälen 4, 5, 29 och 30 i den nu gällande insolvensförordningen återges vissa överväganden vad gäller att förhindra missbruk genom ”forum shopping”. Artikel

3.1 i insolvensförordningen innehåller en uttrycklig definition av platsen för de huvudsakliga intressena och motsvarande presumtionsregler.

- 16 Enligt EU-domstolens rättspraxis skulle det strida mot de syften som eftersträvas med insolvensförordningen om behörigheten för den domstol vid vilken begäran först framställdes övergick till en domstol i en annan medlemsstat, om gäldenären har förlagt sina huvudsakliga intressen till en annan plats efter att ha framställt begäran om att förfarandet skall inledas, men innan det fattas beslut om att inleda detsamma (se dom av den 17 januari 2006, Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, punkt 22 och följande punkter).
- 17 Det framgår inte av EU-domstolens rättspraxis huruvida det av bestämmelserna i artikel 3.1 i insolvensförordningen även är möjligt att härleda andra krav som måste vara uppfyllda för att en flytt av huvudkontoret ska erkännas som relevant i det avseendet att gäldenären anses ha förlagt sina huvudsakliga intressen till en annan plats i syfte att förhindra missbruk genom forum shopping.
- 18 Galapagos BidCo. anser att rekvisitet vanligtvis i artikel 3.1 första stycket andra meningen i insolvensförordningen innebär att gäldenärens huvudsakliga intressen endast kan vara på en plats där gäldenärsbolaget antingen har haft sitt säte eller faktiskt förvaltat sina intressen längre än tre månader före tidpunkten då ansökan om inledande av ett insolvensförfarande lämnades in. Rekvisitet vanligtvis förvaltar förutsätter en tillräcklig varaktighet och är inte uppfyllt om upprättandet av ett huvudkontor sker samtidigt som ansökan inges. Motparterna har invänt att rekvisitet vanligtvis förvaltar är uppfyllt om förvaltningen är avsedd att bedrivas med en viss varaktighet.
- 19 Om EU-domstolen besvarar den första frågan jakande kan Galapagos i det aktuella målet inte anses ha flyttat platsen för sina huvudsakliga intressen till Tyskland efter den 22 augusti 2019.
- 20 Inom ramen för det aktuella målet ska Galapagos anses ha haft sitt huvudkontor i England den 22 augusti 2019. Enligt EU-domstolens rättspraxis skulle det innebära att platsen för Galapagos huvudsakliga intressen fanns i England vid tidpunkten då bolaget ingav en ansökan om att inleda ett insolvensförfarande avseende bolagets tillgångar vid engelska High Court. Det innebär att High Court hade internationell behörighet att inleda ett huvudinsolvensförfarande enligt artikel 3.1 första stycket första meningen i insolvensförordningen.

Fråga 2

- 21 Det är avhängigt svaret på den andra frågan huruvida omständigheten att platsen för Galapagos huvudsakliga intressen enligt artikel 3.1 första stycket första meningen i insolvensförordningen fanns i Tyskland i början på 2019 innebär att de tyska domstolarna har internationell behörighet att inleda ett huvudinsolvensförfarande.

- 22 Domstolarna i en medlemsstat kan behålla sin internationella behörighet att besluta om att inleda ett huvudinsolvensförfarande enligt principen om anknytning till den domstol som först var behörig (*perpetuatio fori*) om gäldenären förlägger platsen för sina huvudsakliga intressen till en annan medlemsstats territorium efter det att ansökan ingetts, men innan ett beslut fattas om att inleda ett insolvensförfarande. Delfråga 2 a) avser denna problematik.
- 23 EU-domstolen har besvarat denna fråga med avseende på artikel 3.1 i 2000 års insolvensförordning och fastslagit att nämnda bestämmelse ska tolkas så att domstolen behåller sin behörighet, vilket bland annat ska förhindra missbruk genom forum shopping (se dom av den 17 januari 2006, Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, punkt 25). Med hänsyn till omarbetningen av insolvensförordningen behöver EU-domstolen klargöra huruvida den håller fast vid sin tidigare praxis även med avseende på artikel 3.1 i insolvensförordningen.
- 24 En fortsatt internationell behörighet för domstolarna i en medlemsstat att besluta om inledande av ett huvudinsolvensförfarande kan utesluta behörighet för domstolarna i en annan medlemsstat. Fråga 2 b) avser denna problematik.
- 25 Insolvensförordningen har som utgångspunkt att det endast finns ett huvudinsolvensförfarande, vilket framgår av artikel 3.3 och 4 i insolvensförordningen. Beslutet att inleda ett insolvensförfarande ska erkännas i alla andra medlemsstater enligt artikel 19 i insolvensförordningen. Den internationella behörigheten att inleda ett huvudinsolvensförfarande enligt artikel 3.1 i insolvensförordningen är således en exklusiv behörighet.
- 26 Det följer av EU-domstolens rättspraxis att domstolen i den medlemsstat där platsen för gäldenärens huvudsakliga intressen finns när gäldenären lämnar in en ansökan om inledande av ett insolvensförfarande behåller sin behörighet att avgöra om nämnda förfarande ska inledas enligt artikel 3.1 i 2000 års insolvensförordning om gäldenären efter det att ansökan lämnats in, men innan det fattas beslut om att inleda förfarandet flyttar platsen för sina huvudsakliga intressen till en annan medlemsstat. Det skulle strida mot de syften som eftersträvas med förordningen om behörigheten för den domstol vid vilken begäran först framställdes övergick till en domstol i en annan medlemsstat (se dom av den 17 januari 2006, Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, punkt 29).
- 27 I detta sammanhang uppkommer frågan huruvida omständigheten att domstolen vid vilken begäran först framställdes behåller sin behörighet utesluter internationell behörighet att fatta beslut om ytterligare ansökningar för domstolarna i en annan medlemsstat. Om detta inte är fallet kan en domstol vid vilken en senare begäran framställts fatta beslut om att inleda ett huvudinsolvensförfarande som den domstol vid vilken begäran först framställdes skulle vara skyldig att erkänna, vilket skulle få till följd att sistnämnda domstol inte längre kan inleda ett huvudinsolvensförfarande. Det skulle innebära att den

fortsatta exklusiva internationella behörigheten skulle berövas sin ändamålsenliga verkan.

- 28 I det aktuella målet lämnades en ansökan om inledande av ett insolvensförfarande in till engelska High Court innan en sådan ansökan lämnades in till Amtsgericht Düsseldorf. Eftersom Galapagos huvudsakliga intressen fanns i England vid tidpunkten då begäran framställdes anser Bundesgerichtshof att High Court hade internationell behörighet att besluta om inledande av ett huvudinsolvensförfarande enligt artikel 3.1 i insolvensförordningen.
- 29 Detta påverkas inte av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen. Enligt artikel 126 i utträdesavtalet gäller en övergångsperiod som upphör den 31 december 2020. Det följer av artikel 127.1 första stycket i utträdesavtalet att insolvensförordningen fortsätter att vara tillämplig på och i Förenade kungariket under övergångsperioden.

ARBETS
DOKUMENT